

нього незалежного оцінювання під час якого необхідно буде оцінити рівень навчальних досягнень з біології та виявити готовність школярів навчатися на академічному чи профільному рівні у старшій школі варто, на нашу думку, визначити кількісне співвідношення у тестах завдань, які спрямовані на оцінювання предметних і ключових компетентностей учнів.

СТРУКТУРА ТЕСТУ ЯК ЧИННИК ВПЛИВУ НА РЕЗУЛЬТАТИ ПЕДАГОГІЧНОГО ТЕСТУВАННЯ

А. В. Гривко, канд. пед. наук

Формування теоретико-методологічного підґрунтя методики підсумкового оцінювання здобувачів загальної середньої освіти з використанням тестових технологій передбачає аналіз результатів актуальних наукових пошуків і проведення уточнювальних досліджень для вивчення можливих шляхів розв'язання суперечностей у сучасній теорії і практиці тестування.

Аналіз наукових праць показав наявність суперечливих поглядів науковців на питання складності тестових завдань різних форм, еквівалентності закритих і відкритих завдань у процесі оцінювання рівня засвоєння учнями одних і тих самих навчальних конструктів, конструювання тесту в аспекті його зовнішньої організації (порядок, варіанти поєднання й кількісного співвідношення завдань різних форм у одному тесті). Так, є праці (наприклад, К. Грей), в яких доводиться, що порядок завдання в тесті множинного вибору зумовлює статистично значущий вплив на відповідь учнів, тобто результати тестування залежать від порядку виконання завдань. В інших працях (Монка Дж., Сталлінгс В.) обґрунтовується можливість одного й того самого тесту, але з різним порядком групування завдань, як альтернативу розроблення кількох варіантів тестів. Вивчення особливостей поєднання завдань різних форм в тесті здійснено в аспекті нашого дослідження, спрямованого на виявлення впливу зовнішньоорганізованих конструктів критеріально-орієнтованих тестів на результативні показники підсумкового тестування здобувачів загальної середньої освіти.

Аналіз результатів першого етапу експериментального дослідження дав змогу довести змінність показника сили впливу чинника "форма завдання" залежно від комбінації завдань у тесті (закритих завдань із множинним вибором, завдань на встановлення відповідності та відкритих завдань із вільно конструйованою відповіддю). Такі результати зумовили проведення другого етапу дослідження,

спрямованого на вивчення чинника “структура тесту”. Доведено, що найбільш надійним і внутрішньо узгодженим поєднанням завдань (α Кронбаха = 0,6849), що водночас має низький рівень впливу на результати тестування (показник сили впливу 8,79%), є поєднання закритих завдань за текстом, що передбачають вибір однієї правильної відповіді, й відкритих завдань з конструйованою учнями відповіддю. З’ясовано, що в кожному з варіантів структури тестів, які знижують діагностичну точність результатів тестування, присутні завдання на встановлення відповідності, що пояснюється рівнем операційно-діяльнісного складника їх когнітивної складності: циклічна повторюваність операцій і менша варіативність вибору “зайвих” дескрипторів, ніж у завданнях із множинним вибором, підвищує вірогідність “здогадки” й знижує діагностичну точність результатів. Тому можна зробити висновок, що завдання на встановлення відповідності доцільно використовувати в тестах, призначених для формувального, а не підсумкового оцінювання.

НЕТЕКСТОВІ ЕЛЕМЕНТИ У ТЕСТОВИХ ЗАВДАННЯХ ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ

С. О. Науменко, канд. пед. наук

Аналіз тестів ЗНО з природничих предметів (фізика, хімія, біологія, географія) ЗНО 2018 та 2019 рр. показав, що в них містилося від 8 до 43% тестових завдань із нетекстовими елементами. Найбільша кількість тестових завдань із нетекстовими елементами була у сертифікаційних роботах з географії (відповідно 43% і 39%); найменша кількість – у сертифікаційних роботах з хімії (по 8%). При цьому, у сертифікаційних роботах з хімії тестові завдання із нетекстовими елементами були представлені завданнями з таблицями та рисунками (відповідно 6% і 2% завдань у ЗНО-2018 та по 4% завдань у ЗНО-2019). У сертифікаційних роботах з біології та фізики переважна більшість тестових завдань – завдання з рисунками (відповідно 27% і 31% та 26% і 18%); у сертифікаційних роботах з географії – завдання з картами (по 18%). В “Офіційних звітах” про проведення в 2018 і 2019 рр. ЗНО зазначається, що виконання тестових завдань із нетекстовими елементами викликає труднощі у здобувачів освіти. Однією з причин цього є недостатня сформованість навички аналізу інформації у текстах із нетекстовими елементами, що часто спричиняє нерозуміння умов завдання. При цьому щорічне подальше вдосконалення сертифікаційних робіт ЗНО вбачають у збільшенні частки завдань, ілюстрованих графіками, таблицями тощо.